

IIRO KAJANTO
7.6.1925 – 30.12.1997
IN MEMORIAM

Iiro Kajanto, linguae Latinae litterarumque Romanarum in universitate Helsingiensi professor emeritus, mortem obiit domi suae in oppido Espoo prope Helsingiam III Kal. Ian. a. 1997. Fuit annorum tantum LXXII, ita ut iure dici possit eum mature decessisse, praesertim cum usque ad diem supremum fuerit multis variisque laboribus occupatus; homo enim minime otiosus tum demum, cum emeritus ex Universitate Helsingiensi dimissus est, totus vacare potuit litteris Latinis indagandis investigandis perscrutandis. Tamen antequam ad haec ultima venio pauca mihi sunt repetenda de vita et moribus hominis cum optimi tum perhumani.

Natus erat Iiro Kajanto (de praenomine observandum est in lingua Fennica duabus litteris *i* indicari *i* vocalem pronuntiari productam) in oppido Rauma Fenniae in occidentem spectantis Id. Iun. a. 1925. Educatus est in gymnasio Kokemäkiensi prope oppidum supra scriptum, ex quo gymnasio maturitatem consecutus dimissus est a. 1945. Litterarum deinde studiis operam dedit in universitate Turkuensi, in qua factus est magister philosophiae a. 1951, licentiatus philosophiae a. 1953, doctor denique philosophiae a. 1957. Cum per aliquot annos Helsingiae in schola quadam linguam Latinam docuisset, docendi veniam in universitate Helsingiensi adsecutus est a. 1961. Eodem fere tempore, id est a. 1962, adlectus est inter sodales Societatis Investigationum Fennicae. At non multo post, anno scilicet 1967, factus est professor litterarum Romanarum (ut tum dicebatur) in universitate Helsingiensi ordinarius. Hoc munere functus est per annos XXIV usque ad a. 1991, quo dimissionem emeruit.

Iam videamus de iis studiis, quibus Kajanto praecipuam operam dedit et de operibus quae conscripsit. Adulescens etiamtum laboris multum tribuit deis fatoque apud scriptores quosdam investigandis; dissertationi enim eius academicae, qua gradum doctoris philosophiae adsecutus est, publici iuris

factae a. 1957, nomen est *God and Fate in Livy*; similem fere librum non ita multo post a. 1961 scripsit de Ovidio. Opuscula aut huius aut similis argumenti scripsit etiam postea. At eodem fere tempore omni studio coepit in res epigraphicas incumbere studiaque pertinentia ad hominum nomina. Iuvenis enim Romae in instituto Finlandiae Romano recens condito operam dederat titulis Christianis indagandis una cum aliis quibusdam philologiae studiosis, qui duce Henrico Zilliacus, praefecto tum Instituto eidem, Romae degebant eo consilio, ut titulos quosdam Christianos musei Vaticani ederent. Ex eo tempore multum ei cordi erant studia epigraphica et onomastica, de quibus argumentis multa scripsit et adulescens et etiam paulo grandior natu. Imprimis hoc loco nominandus est liber eius editus a. 1965 qui inscribitur *The Latin Cognomina*, qui liber sine dubio inter eos numerandus est, qui studiosis rerum Romanarum fere omnibus sunt noti. Neque tamen (ut alia multa omittam) tacendi sunt libri eodem fere tempore editi is qui inscribitur *Onomastic Studies in the Early Christian Inscriptions of Rome and Carthage* (a. 1963) et is qui est de supernominibus Latinis (a. 1967).

Non multo post Kajanto se ad studia recentioris Latinitatis convertit. Mandatum est enim ei anno circiter 1970, ut titulos repertos Romae in effossionibus factis in Largo Argentina edendos curaret. Inter titulos Latinos inventos loco supra dicto erant multi aetatis non Romanae, sed posterioris, medii scilicet aevi et etiam litterarum renascentium, quos omnes Kajanto inter inscriptiones Romanas edidit a. 1981 in libro cui nomen est *L'area sacra di Largo Argentina*. Titulis aetatis posterioris magnopere delectatus Kajanto se iam contulit ad eosdem paulo accuratius investigandos, quam occupationem mox secuti sunt praeter opuscula minora nonnulla etiam duo libri, *Classical and Christian. Studies in the Latin Epitaphs of Medieval and Renaissance Rome* (a. 1980) et *Papal Epigraphy in Renaissance Rome* (a. 1982). At hoc modo cum incidisset in Latinitatem recentiorem, mox a titulis ad scriptores eiusdem aevi transgressus extremo aetatis tempore vires omnes in haec studia contulit. Inter scriptores prae ceteros coluit Poggium illum Bracciolinum Italum Henricumque Gabrielem Porthanum nostratem (1739–1804), professorem Turkuensem, qui princeps studiorum ad res humanas pertinentium in Fennia iure potest appellari. Eosdem scriptores non opusculis tantum moduli minoris est persecutus, sed etiam libris editis a. 1984 et 1987, *Porthan and Classical Scholarship* et *Poggio Bracciolini and Classicism. A Study in Early Italian Humanism*. Extremis iam aetatis annis praecipue occupatus erat in Latinitate et studiis humanisticis quae dicuntur saecu-

lorum XV, XVI, XVII Fenniae et etiam Sueciae (Fennia enim tum pars erat regni Suecici) investigandis. Quibus praesertim argumentis operam tum dederit optime apparet ex ipso indice librorum ab eodem scriptorum; sunt enim Humanism in a Christian Society I. The Attitude to Classical Mythology and Religion in Finland 1640–1713 (a. 1640 condita est universitas Turkuensis sive Suecice Aboensis) a. 1989; Humanism in a Christian Society II. Classical Moral Philosophy and Oratory in Finland 1640–1713 a. 1990; Christina Heroina. Mythological and Historical Exemplification in the Latin Panegyrics on Christina Queen of Sweden a. 1993; The Tragic Mission of Bishop Paul Juusten (fuit autem saec. XVI episcopus Aboensis, qui scripsit etiam Chronicon episcoporum Aboensium) to Tsar Ivan the Terrible. The Itinerary of the Delegation to Moscow a. 1995. Paulo ante mortem perfecit Fennice librum, in quo linguarum et Graecae et Latinae, item humanitatis classicae in Fennia inde a Medio aevo usque ad saec. XVIII historiam exposuit; quem librum typis descriptum videre iam non potuit. His omnibus libris addendae sunt versiones ab eodem ex lingua Latina in Fennicam factae: Fennice enim a. 1969 vertit Taciti Annales, a. 1982 Porthani eius, quem supra memoravi, Opera Selecta.

Restat, ut breviter mihi dicendus sit non professor, sed homo. Fuit Iiro Kajanto homo gravis sine severitate, homo sanctus non sine facilitate, semperque eum collegae tam Fenni quam externi (inter quos habuit amicos plurimos) non verebantur tantum verum etiam amabant. In instituto nostro Classico Helsingiensi fuit professor et per multos annos etiam praeses ea comitate eaque humanitate, ut collegis discipulisque saepius visus sit bonus pater familias potius quam magister. Discipulos suos pro alumnis quodammodo habere videbatur, fuitque ei is mos, ut semper, cum incideret in discipulum quendam, rogaret, quidnam egisset, quidnam ageret, quidnam denique acturus esset, neque de studiis tantum rogabat sed etiam de vita privata. Valde (ut exemplum unum afferam) semper delectatus est, cum cognovit discipulos et praesertim discipulas suas matrimonium iniisse liberisque auctas esse, id quod supremum esse bonum affirmare solebat. Sed praesertim ei curae erant discipuli ii, qui in studiis plurimum proficiebant, eosque, quos studiosos esse vidit optimae spei, omnibus modis promovere semper conatus est.

Hominem amissimus rarae tam doctrinae (nam numerus librorum quos conscripsit mihi quidem paene mirabilis videtur esse) quam humanitatis.

Olli Salomies